

Gostilničarski vestnik

Strokovno glasilo „Zveze združenj gostilniških obrti dravske banovine v Ljubljani“

Člani Zveze prejema list brezplačno, za nečlane stane letno din 36.—. Oglasi se računajo v oglašnem delu din 0.75 od mm in stolpa, v tekstnem delu in na zadnji strani pa din 1.— od mm in stolpa.

Telefon 39—14

Izhaja okoli 20. vsakega meseca

Ček. rač. št. 11.430

Leto X.

Ljubljana, 28. maja 1940.

Štev. 4.

Gibanje gostinskih obratov

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani sestavlja vsake tri mesece zanimive pregledne o prirastku in odpadu novih gospodarskih podjetij na svojem področju. Te številke dnevni listi prinašajo sicer v izvlečku, vendar so te številke tako zanimive, da je prav, če jih nekoliko podrobneje analiziramo pri nas. Številke same na sebi so suhoparne, vendar so dejansko izraz živnega življenja in zato jih je treba preštudirati, ker dobimo na ta način nove vpoglede v naše gospodarsko življenje.

Zbornična statistika prinaša najprej podatke o odjavah in prijavah posameznih vrst obratov za vso Slovenijo, nato pa podatke o prijavah in odjavah gostinskih obratov sploh po posameznih okrajih.

Podatki o gibanju posameznih vrst obratov za zadnji dve leti kažejo naslednjo sliko:

	1938	1939
hoteli	7	5
prenočišča	1	1
restavracije	11	8
brezalkoholne restavracije	—	1
gostilne	186	181
brezalkoholne gostilne	1	1
kavarne	3	1
penziji	5	2
brezalkoholni penziji	1	—
bifeji	14	6
ljudske kuhinje	3	2
krčme	102	23
točilnice alkoholnih pijač	—	2
skupno	334	233

Iz tega pregleda je razvidno, da je na splošno število prijav večje kot število odjav, toda pomembni napredek v letu 1938 so izkazovale le krčme, dočim je glavna panoga: gostilne izkazala komaj 5 obratov prirastka. Skupni prirastek na številu obratov je bil leta 1938 101, dočim je v lanskem letu zaradi poslabšanja razmer znašal prirastek samo 42 obratov. V ostalem po vrstah obratov kaže statistika za 1939 naslednjo sliko:

	1938	1939
hoteli	9	10
restavracije	6	26
gostišča	1	—
kavarne	4	6
gostilne	224	221
brezalkoholne gostilne	—	4
točenje alkoholnih pijač	—	7
penziji	3	2
brezalkoholni penziji	1	—
bifeji	8	8
ljudske kuhinje	—	4
brezalkoholni bifeji	2	—
krčme	101	38
skupno	359	316

Iz primerjave z letom 1938 vidimo, da se je sicer število prijav leta 1939 povečalo od 334 na 359, toda istočasno je število odjav naraslo od 233 na 316. Zlasti so bile lani številne odjave restavracij, pri katerih smo še leta 1938 imeli zaznamovati prirastek za 3 obrate, dočim se je leta 1939 število restavracijskih obratov znižalo za 17. Posebno v drugi polovici leta so prevladovali odjave. V številu gostiln skoro ni izprememb, pač pa je lani najbolj naraslo število krčm in sicer za 63 obratov (leta 1938 za 69 obratov).

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo sama opozarja v komentarju k tem številkom, da se vidi izginevanje boljših obratov, katere nadomeščajo slabši obrati. To vsekakor ni koristno gostilničarskemu stanu.

Nadalje priobčuje Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani tudi podatke za vsako posamezno četrtletje,

ki nam kažejo prijave in odjave v gostinski stroki sploh:

1938	prijave	odjave	več ali manj
1. četrtletje	63	71	8
2. „	104	54	50
3. „	86	49	37
4. „	81	59	22
1939			
1. četrtletje	87	83	4
2. „	88	79	9
3. „	89	61	28
4. „	85	93	2

Statistika govori kaj zgovorno besedo.

V prvem četrtletju leta 1938 je bilo število odjav za 8 večje kot število prijav, nato pa se je položaj znatno izboljšal in v naslednjih četrtletjih je bilo število prijav znatno večje kot število odjav. V letu 1939 pa je mednarodna napetost povzročila vedno manjši tujski promet in tako vidimo že v prvi polovici leta, da je število obratov kaj malo naraslo. Izjemo tvori le tretje četrtletje, ko je bilo število novoustanovljenih obratov gostinske stroke za 28 večje kot število odjav. Toda v zadnjem četrtletju pa se je število odjav tako povečalo, da sta bili komaj še dve prijavi več kot je bilo odjav. V teh številkah se zrcali položaj gostinske stroke.

Kakor smo že omenili, navaja zbornična statistika tudi gibanje obratov po okrajih za posamezna četrtletja. Da bo slika preglednejša, smo zbrali podatke za vse leto 1938 in 1939, katere v naslednjem navajamo:

	prijave	odjave
	1938	1939
Ljubljana mesto	29	43
Ljubljana okraj	24	31
Brežice	8	15
Celje mesto	9	5
Celje okraj	11	16
Črnomelj	12	4
Dravograd	4	17
Gornji grad	10	5
Kamnik	16	7
Kočevje	12	17
Sl. Konjice	3	4
Kranj	12	11
Krško	8	6
Laško	12	12
Lendava	7	2
Litija	8	15
Ljutomer	6	7
Logatec	14	7
Maribor mesto	17	18
Maribor desni breg	28	37
Maribor levi breg	13	17
Murska Sobota	13	1
Novo mesto	4	12
Ptuj mesto	9	4
Ptuj okraj	12	8
Radovljica	17	19
Slovenjgradec	9	7
Škofja Loka	7	4
Šmarje pri Jelšah	7	7

Če pogledamo, v katerih okrajih je bilo lani število odjav večje kot število prijav, vidimo, da je najbolj nazadovalo gostinstvo lani v tehle okrajih: Ljubljana mesto, Dravograd, Kamnik, Kočevje, Konjice, Laško, Ljutomer, Murska Sobota, Ptuj mesto in Ptuj okraj, Radovljica ter Šmarje pri Jelšah.

Preložitev zveznega občnega zbora

Z ozirom na naredbo, da je prepovedano do nadaljnjega sklicevati zborovanja, skupščine, prireditelje, javne sprejeme, zbiranja itd.

preklicujemo zvezni občni zbor v Laškem

ki bi se imel vršiti dne 30. maja 1940.

UJMA je povišala avtorsko nagrado na radio aparate

Gostilničarstvu je poznano, da se je na osnovi pogodbe med UJMO in našo zvezo pobirala do 1. januarja 1940. v dravski banovini znižana avtorska nagrada za godbo proizvajano potom radioaparatom, ki je znašala 10 din mesečno. Zvezna uprava je poskušala to ugodnost doseči tudi za leto 1940. in je bil njen predlog na zadnji seji upravnega odbora »UJME«, kakor nam je to, tuk. poslovalnica sporočila dne 14. maja — odklonjen.

Ta postopek »UJME« je obžalovanja vreden, ker se ni ozirala na naše vsekozi kulantno sodelovanje v onem času, ko gostilničarstvo kraljevine Jugoslavije ni hotelo ničesar čuti o zakonu o zaščiti avtorskih pravic in ki tudi ni plačalo niti najmanjšega zneska na račun avtorskih nagrad. V oni dobi se nismo spuščali v kritiko izvajanja tega zakona, ki so ga na veliko eksploitalne ppedine osebe pod krinko raznih avtorskih združenj in si ustvarjale s tem številne in donosne sinekure.

S sklenitvijo pogodbe o plačevanju znižane avtorske nagrade za proizvajanje godbe potom radio aparatom nismo niti malo protestirali proti neopravičenemu naziranj in postopanju »UJME«,

ki je smatrala vsakogar, ki je imel radio aparat v svojem obratu za predmet svoje eksploatacije in enostavno predpisovala nagrade na podlagi uradnih seznamov o lastnikih radio aparatov, ki jih je dobila od uradnih oseb, ne da bi ugotovila, če se vobče proizvajajo zaščiteni dela. Vkljub njenemu priznanju, da si je na ta način dobila sezname, čeprav so osebe, ki so te seznane izdale vršile uradno tajno, nismo proti temu načinu eksploatacije našega članstva protestirali, ker smo hoteli vzdržati z ozirom na ugodno pogodbo kolikor mogoče neskaljeno sožitje.

Članstvo, ki ima radio aparate v svojih obratih si je sedaj na jasnem, da mora plačati za zaščiteni godbo proizvajano potom radio aparatom od 1. jan. 1940. dalje, mesto 10 din — 30 din mesečno, seveda v kolikor lahko avtorska poslovalnica dokaže da so se potom radio aparatom v tem času proizvajali po avtorskem zakonu zaščiteni glasbeni komadi. Po paragrafu 60. zakona o zaščiti avtorskih pravic mora namreč v danem slučaju »UJMA« dokazati, da se je avtorska pravica prekršila. Iz tega izhaja še neko drugo dejstvo, da samo držanje radio aparata v javnem lokalu še ne podleže avtorski nagradi, pa čeprav plača gostilničar tar. post. 99 in 99a, ker je mogoče, da se poslušajo samo prenosi onih glasbenih del, ki niso zaščiteni n. pr. narodna glasba, kla-

sična dela ali pa dela ruskih ameriških itd. skladateljev, ki ne spadajo pod avtorsko zaščito. Radio aparat je tedaj lahko za prenašanje obvestil, poročil, objav, predavanj in nezaščitenih glasbenih komadov še nadalje v naših lokalih, pač pa se mora gledati na to, da se ne prenaša po avtorskem zakonu zaščiteni godba.

Pod avtorski zakon ne spadajo namreč ona glasbena dela z besedilom ali brez besedila, če je preteklo že 50 let od smrti avtorja. Potemtakem so torej iz avtorske zaščite izločena vsa klasična glasbena dela.

Opozarjamo, da smatra avtorski zakon v § 52. za po sodišču preganjani postopek, če odda kdo brezplačno ali za plačilo svoje prostore za tako predavanje, izvajanje ali prikazovanje kakšnega dela, ki je s tem zakonom nedopuščen, če je vedel za to nezakonitost. Istotako se smatra za prekršitev avtorske pravice, če si kdo brez pristanka avtorja odnosno njegovega upravičenca prisvaja njegovo pravo.

Potemtakem naj oni gostinski podjetniki, ki niso v stanu kontrolirati dopuščene in nedopuščene glasbe postopajo sledeče: 1. Dopuščati naj se le prenos poročil, objav, predavanj itd. brez glasbenih komadov.

Nad aparatom naj se pritrdi dobro viden napis, da je gostom prepovedano uporabljati radio aparat, ker sicer odgovarjajo za avtorsko pravno odškodnino. Postrežno osebje je o tem obvestiti, da pazi na take osebe.

2. Odstrani naj se radio aparat iz javnega lokala, v kolikor se hočejo gostilničarji izogniti splošne kontrole uporabe aparata.

3. Če želijo imeti gostinski podjetniki neomejen radio-prenos, potem naj stopijo z avtorsko poslovalnico v Ljubljani, Resljeva c. 13 v neposreden dodir in nakažejo vsak mesec v naprej 30 din avtorske nagrade po dosedaj obstoječi tarifi.

Kako so si znali gospodje od »UJME« preskrbeti dobičkanost njihovega podjetja na škodo gospodarskih slojev dokazuje v najlepši meri pravilnik o natančnejših določbah za avtorsko pravno posredništvo, ki je bil izdan na osnovi uredbe z zakonsko močjo o avtorsko pravem posredništvu. Ta uredba je bila predpisana na podstavi § 98. finančnega zakona iz leta 1936-37, ki pooblašča ministrski svet, da sme izdajati uredbe z zakonsko močjo zaradi ureditve in olajšanja gospodarskih razmer in zaradi pospeševanja gospodarske delavnosti. Kakšne veze ima pobiranje avtorskih nagrad, ki ga urejuje omenjena uredba in njen pravilnik za olajšanje gospodarskih razmer in zaradi pospeševanja gospodarske delavnosti v naši državi v resnici ne vemo.

predpisal bi moral vedeti, da višina avtorskih nagrad in njih pobiranje, ki jih plačujejo, posebno, kar se tiče malih pravic v pretežni večini gostinskih podjetniki, ne pospešuje temveč zmanjšuje njihovo gospodarsko delavnost. Gostilničarski sloj je tekom let plačal »UJMI« mnogo milijonov, da so se na podlagi teh kravo zaslužnih dinarjev ustanavljale številne sinekure za razne ravnatelje in šefe, od katerih je samo eden prejemal preko 68.000 din na mesec ali preko 800.000 din na leto.

Da so se ti milijoni stalno in hitreje zbirali so ti gospodje pri »UJMI« izdejsstvovali celo to ugodnost, da morajo prireditelji pred vsakim izvajanjem glasbenih del pokazati krajevnemu upravnemu oblastvu, ki daje policijsko dovoljenje za prireditve, dovoljenje avtorske poslovalnice. S tem se je policijska

oblast ... za priganjače neka-
terih oseb, kar gotovo ni za našo

častno in kar slika v luči razmere, ki
so vladale v ... da se je dalo
kaj takega sploh doseči.

To vprašanje je treba v varstvo do-
brega imena naših upravnih oblasti v za-
ščito gospodarske delavnosti in olaj-
šanja gospodarskih prilik razčistiti in
dokazati, da sta ...
nezakonita ter je dolžnost sedanje ...
da se ves sistem avtorskih nagrad
temeljito spremeni in postavi na zako-
nito podlago.

Uredba o pomožni vojski državne brambe

Ministrski svet je dne 18. maja t. l.
izdal uredbo o pomožni vojski državne
obrambe ter podajamo v naslednjem
nekatera važnejša določila, ker posega
ta uredba globoko v življenje naroda.

V pomožno vojsko spadajo vsi moški
državljeni Jugoslavije ter državljani
nevtralnih in zavezniških držav, ki so
spособni za umsko delo, od dovršenega
16. leta do dovršenega 70. leta, za te-
lesno delo pa od 16. do 65. leta starosti,
v kolikor niso obvezniki vojne sile.
Kdor je starejši kot 70 let, pa je še
spособen za službo pomožne vojske se
lahko sprejme kot prostovoljec.

Pomožna vojska ima namen, da se
zagotovi mobilizacija vojne sile, življe-
nje vsega naroda in obstanek med voj-
no. Če obveznik pomožne vojske izgubi
v službi življenje ali pa se njegova sp-
sobnost za delo zmanjša, bo smatran
kot žrtev vojne ter postane vojni inva-
lid.

Pomožna vojska se deli na tri pozive
in sicer:

1. poziv obsega: Upravno in strokov-
no osebje ter strokovno uradništvo v
industrijah, obrti, gozdarstvu, rudar-
stvu, prometu, zidarstvu in zdravstvu.

2. poziv: Poljedelce in živinorejce, ki
od tega žive ter kmetijske in živinorej-
ske strokovnjake vseh vrst.

3. poziv so vsi drugi obvezniki.

Pomožna vojska se sklicuje v mobilnem
in vojnem stanju, v kolikor je treba iz-
vršiti važna dela za državno obrambo.

Pripadniki 1. poziva bodo delali v in-
dustrijskih in obrtnih podjetjih, ki so
potrebna državni obrambi po 8 ur na
dan. Vsak obveznik 1. poziva dobi svoj
razpored in bo še v rednem stanju vpi-
san v imenik podjetja, v katerem bo
delal po vojnem delavskem razporedu.
V prvi vrsti bo zaposlen vsak v tisti
stroki, kjer je vajen delati.

Kakor hitro je razglašena državna
mobilizacija morajo vsi obvezniki 1. po-
ziva v 24 urah oditi na svoja mesta ter
ima brezplačno vožnjo, kakor obvez-
niki vojne sile. Delavska knjižica je
v tem primeru dokument za brezplačno
vožnjo. Obveznikom 1. poziva, če niso
obvezniki vojne sile pripada taka plača,
kakor drugim delavcem njihove stroke
in sposobnosti.

Naloga 2. poziva je skrbeti za potreb-
no delavno silo, da bi bila zemlja čim-
bolj obdelana in da bi se pridelalo čim
več živeža za ljudi in čim več krme za
živino. Ta poziv pa je obenem tudi re-
zervna delavna sila za popraviljanje
cest, železnic, telefonskih in brzojavnih
naprav, rečnih nasipov itd. Vsi obvez-
niki 2. poziva so državi na razpolago
s svojo delavno živino, s svojim orod-
jem, vozili itd., zakar bodo dobili od-
škodnino. Zaradi uspešnega dela bodo
organizirane v tem pozivu posebne de-
setine, vodi in čete. Za kmetijska dela
se morajo klicati tudi ženske med 17. in
50. letom starosti, o čemur odloča ob-
činska oblast.

Obvezniki 3. poziva bodo zaposleni
pri delih v industriji in obrti ter v
državni, samoupravni in zasebni službi
kot nadomestilo za aktivne državne,
samoupravne in zasebne uradnike, ki so
obvezniki vojne sile. Pripadniki tega
poziva bodo delovali tudi v odborih za
varstvo pred sovražnimi napadi iz zra-
ka, na cenzuri, na poštinih in telefon-
skih postajah, nadalje kot ordonanci,
pisarji, pismonoši, mehaniki, linijski
stražniki, vozniki, prevozniki na tram-
vajih, na železnicah itd. Tudi ti obvez-
niki so uvrščeni v desetine, vode in
čete.

Pomožni vojski pa spada tudi vsa
vprežna, tovarna živina ter vsi vozovi
in kolesa, v kolikor niso bila vzeta v
vojno silo, vendar se mora pri odvze-
manju živine in vozil paziti, da pri tem
ne bo kmetijstvo trpelo škode.

Na koncu vsebuje uredba še posebno
ostra določila za sabotažo, kjer je za-
grožena stroga kazen dolgoletne robije
vsakomur, ki bi delo pomožne vojske
sabotiral in uganjal pasivno resistenco.
Z isto kaznijo bo kaznovan vsakdo, ki
bi pripravil stavko obveznikov po-
možne sile ali bi hujskal na sabotažo
in pasivno resistenco.

Važna uredba o bivanju in gibanju tujcev

Ministrski svet je izdal uredbo o bi-
vanju in gibanju tujcev, ki je stopila
dne 23. aprila 1940. v veljavo, in vse-
buje sledeča določila:

Tuji državljani sme bivati v kra-
jevini samo v kraju, na katerega
se glasi vstopni vizum, odnosno v
kraju, ki je naveden v dovolilu za
bivanje. Svoje bivališče sme spre-
meniti samo po odobritvi bana. Bivanje
v kraljevini čez rok trajanja dovoljuje
tujim državljanom minister za notranje

Pazite na prijavo tujcev in predpise uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije!

posle, da ne prenese pravico odloče-
vanja na bana.

Tuj državljan se mora v 12 urah
po prihodu v svoje bivališče najka-
sneje pa v 36 urah po prestopu meje
o se b n o javiti pri pristojnem kra-
jevem policijskem oblastvu in mu
pokazati svoje listine. V enakem roku
se je dolžan osebno javiti tudi takrat
če svoje bivališče spremeni.

Vsi, ki oddajajo prenočišča morajo
tudi prijavljati stanodajalca po do-
sedanjih predpisih o prijavljanju pre-
bivalstva.

Kdor deloma ali celoma uporablja
lažno potno listino ali tujo potno li-
stino ali kdor izroči svojo potno listi-
no drugemu v uporabo ali kdor pre-
stopi državno mejo brez pravnega
potnega lista kakor tudi da oblastvom
glede sebe ali glede svojega rodbin-
skega člana lažne ali netočne podatke,
da dobi potno listino ali da izpolni
predpise o prijavljanju ali dobi dovo-
litev za bivanje, se kaznuje, če ne
spada njegovo dejanje pod strožje za-
konske določbe z zaporom do 30 dni
ali denarno do 1500 din.

Tuji državljan pa se po prestani ali
plačani kazni izžene iz kraljevine.

Kazen izreka sresko-načelstvo.

HOTELIRJI IN GOSTILNIČARJI!

Nabavite si za Vaše goste

planinsko cvetlični med le v MEDARNI

LJUBLJANA - Židovska 6

katera Vas najbolje postreže.

Minimalne mezde za gostinsko uslužbenstvo

Na prošnjo gostinskega postrežnega
osebja je Delavska zbornica v Ljub-
ljani sklicala anketo delegatov njihove
delojemalske organizacije in pa naše
organizacije, da sporazumno določijo
minimalne mezde za gostinsko stroko.

V to svrhu so se vršile nato še na-
daljna posvetovanja, nakar se je dne
29. marca revidiralo končno besedilo
odredbe o minimalnih mezdah za go-
stinska podjetja, katero je potrdila an-
keta na banski upravi dne 29. 4. t. l.

Na podlagi kompromisne rešitve med
delojemalsko in našo delodajalsko or-

ganizacijo je kr. banska uprava izdala
odredbo, ki je stopila dne 8. maja 1940.
v veljavo. V naslednjem podajamo ce-
lotno odredbo v znanje našemu član-
stvu s prošnjo, da jo točno prečita in
da se po njej tudi ravna.

VI. No. 11.985-3

Odredba

Na podlagi čl. 2., odst. 1. in 2., u-
redbe o določanju minimalnih mezd,
sklepanju kolektivnih pogodb, porav-
navanju in razsodništvu določam za
gostinska podjetja po § 76. zakona o
obrtih sledeče minimalne mezde na
ozemlju dravske banovine.

Člen 1.

1. V gostinskih podjetjih zaposleno
pomožno osebje se ne glede na spol
razdeljuje glede določitve minimalnih
mezd v 2. kategoriji, in sicer:

a) v kvalificirano pomožno osebje;
b) v nekvalificirano pomožno osebje;
2. V kategorijo kvalificiranega po-
možnega osebja po tej uredbi spadajo
ne glede na spol:

a) pomožno osebje s predpisano
strokovno izobrazbo po čl. 2. uredbi
o pomožnem osebju v gostinskih o-
bratih z dne 11. maja 1937. (*Služb.
list« z dne 16. junija 1937., št. 325-48)
in pomožno osebje z izpitom po toč.
3. čl. 17. iste uredbi;

b) pomožno osebje, ki sicer nima
izobrazbe pod toč. a), ki pa dokaže,
da ima najmanj 4 leta zaposlitve pri
kvalificiranih delih v gostinskih pod-
jetjih ter opravljen izpit po toč. 3.
čl. 17. iste uredbi. Dokler ne izpolni
tega pogoja, spada glede določitve
minimalne mezde v kategorijo nekva-
lificiranega pomožnega osebja.

3. Za kvalificirana dela v smislu
tega člena veljajo dela, ki jih oprav-
ljajo:

1. upravitelj hotela (čl. 2., toč. 2.,
uredbe o pomožnem osebju v gostin-
skih obratih);
2. plačilni natakar;
3. natakar;
4. portir v hotelih;
5. kuhar in slaščičar.

4. Vse ostalo pomožno osebje spada
v kategorijo nekvalificiranega pomož-
nega osebja.

5. Za učence ne veljajo minimalne
mezde, temveč se bo odškodnina za
učence predpisala kasneje, v kolikor
ne bo predpisana zanje odškodnina po
§ 267. zakona o obrti.

Člen 2.

1. Višina minimalne mezde se od-
reja z upoštevanjem kraja zaposlitve
in kategorije podjetja.

a) V prvo skupino krajev spadajo:
Ljubljana, Maribor, Celje, Bled, Ro-

ličem evička in za pol krajcarja kruha
za osebo 21 krajcarjev, s poličem vipav-
ca pa 24 krajcarjev. Tudi za postna je-
dila je veljalo isto, kar je bilo določeno
za mesne jedi. Prenočnina za osebo (so-
ba s posteljo in lučjo) za 24 ur je ve-
ljala 12 krajcarjev. Za navadno kosilo
za sluge ali voznika (juha, govedina z
zeljem ali ričet) s poličem evička in za
en krajcar kruha, za osebo 16 krajcar-
jev, za prenočnino in luč 4 kraje. Ako
je kdo naročil poseben obed, se je mor-
al pogoditi z gostilničarjem. Hlevnina
za konja za 24 ur je veljala 12 kraj-
carjev, s tretjino ljubljanskega merni-
nika ovsa 21 kraje. Mestni magistrat
ljubljski je zaključil gostilniški cenik
z nasvetom, da naj tisti gostilničarji,
ki ne bi mogli izhajati z določenimi ce-
nami, opustijo obrt in zapro svoje go-
stilniške prostore. Obenem pa je zagro-
zil tistim krčmarjem, ki bi se pregrešili
zaradi določenih cen, da bodo morali
plačati globo 6 tolarjev v prid ljubljans-
ki ubožnici ali pa iti v zapor. Vinske
cene v Ljubljani sredi 18. stoletja je
določil ljubljanski mestni magistrat z
vinskim cenikom (Wein-Taxa), ki je
bil obvezen za vse mestne gostilničarje
in vinotoče; za prestopke so bili strogo
kaznovani. V tisti dobi so morali točiti
boljša tuja vina, kakor prosekara, mu-
škateca, črnkalca in refoško, bokal po
17 krajcarjev stare nemške veljave;

Nekoliko zgodovine naše stare gostinske obrti

Kakor poročajo naši stari zgodovinski
viri (Valvazor, Dimitz, Vrhovec, Vrhov-
nik itd.), so se že stari Ljubljanci
radi oprijeli gostilničarstva. Bil jim je
zelo priljubljen obrt, ki jim je donášal
v tistih časih tudi lep dobiček. Njihovi
vladarji, avstrijski nadvojvode in ce-
sarji, so jim s posebnimi patenti in pri-
vilgijami priznavali pravico, da so smeli
le oni točiti v Ljubljani vino na drob-
no. Tuji vinotržci in gostilničarji so ga
smeli pripeljati v mesto ob sejmskih
dneh; točiti pa so ga smeli samo toliko
časa, dokler je trajala tudi druga kup-
čija in ni bil končan sejem. Eno miljo
daleč okoli Ljubljane so imeli samo
ljubljski gostilničarji pravico točiti vi-
no in tako so prihajali pogosto tudi v
okolinske vasi.

Takratni graščaki, zlasti dolenski
grofi, baroni in ostali plemiči so imeli
svoje vinograde, dobivali pa so vino tu-
di kot desetino od podložnih kmetov.
S tem plemstvom so imeli Ljubljanci
hude boje. Marsikateri graščak je
moral skrb, kam z vinom. Prodajati
ga je smel le na debelo. Toda dolenski
eviček je imel v oni dobi slab sloves
ter so ga točili samo v Ljubljani in oko-
lici. V bližnjih sosednih deželah se je

pridelovalo pač dosti boljših vrst vina.
Zato so se tudi graščaki oprijemali go-
stilničarske obrti in so začeli točiti vino
tudi na drobno. Pridružili so se jim še
duhovniki, ki so imeli svoje krème na
kmetih kar v župniščih. Meščani pa so
se upirali in ugovarjali ter se sklice-
vali na starodavne, od vladarjev potr-
jene privilegije in predprave. Nató so
odločili leta 1683. deželni stanovi kranj-
ski, da ne sme točiti vina na drobno
niti posvetna niti duhovska gospoda.
Ta določba se je morala izvajati v Ljub-
ljani in vseh ostalih kranjskih mestih.
Samo nemški viteški red je smel še na-
dalje točiti vino tudi na drobno, ker je
imel to pravico že iz starih časov.

Ze v oni dobi niso smeli krčmarji sa-
movoljno določati cen za jestvine in
pijače, temveč so te cene postavljale
oblasti. Takó nam je ohranjen iz leta
1576. »Cenik za obede in vinotoče v
Kranjski deželi.« Iz tega cenika razvi-
dimo, da je veljal v tistem času v Ljub-
ljanskih krčmah boljši obed za gospodo
10 krajcarjev, navadni obed za sluge s
poličem vina, skupaj 8 krajcarjev, hlev-
nina za konja za en dan 3 krajcarjev.
Cene vina so bile v tistih časih nastop-
ne: črnikalec in prosekara najboljšje vr-
ste sta bila bokal po 7 krajcarjev, vi-
pavec po 6 kraje., najboljši po 7 kraje.,
teran po 5 kraje., navadni teran po 4
kraje., dolenski eviček po 3 krajcarje.

Mestni sodnik je imel dolžnost, paziti
na to, da so se gostilničarji ravnali po
teh cenah. Kazni za prestopke in pre-
greške v tem pogledu so bile zelo stro-
ge. Tak gostilničar je bil kaznovan z
globo 20 goldinarjev, polovica tega zne-
ska je pripadala mestni, polovica pa
državni blagajni. Tudi v starih časih so
se cene živlom naglo in občutno dvi-
gale. To nam dokazuje cenik, ki so ga
določili in razglasili leta 1609. deželni
stanovi kranjski. Iz njega povzamemo,
da je veljal tedaj boljši obed za gospodo
z mesom ali ribami 15 krajcarjev, na-
vadni obed za sluge 12 krajcarjev, hlev-
nina za konja za en dan 5 krajcarjev,
samo za čez noč 3 kraje. Vinske cene so
bile takrat nastopne: črnikalec, bokal
po 13 kraje., vipavec, prosekara in ro-
zolja najboljše vrste po 12 kraje., slab-
še po 11 kraje., boljši istran, rdeč in
bel, po 8 kraje., slabši po 7 kraje., bolj-
ši dolencec po 6 kraje., slabši po 5 kraje.

Ljubljanski magistrat je določil 11.
januarja 1734 nastopni cenik (Tax Ord-
nung), po katerem so se morali ravnati
ljubljski gostilničarji in po njem po-
streči gostom v svojih krčmah: Navad-
no kosilo (juha, govedina s prikuho,
obara, pečenka s solato) ter polič vina
dolenjca in za pol krajcarja kruha za
osebo 21 krajcarjev, s poličem vipavca
namesto evička 24 kraje. Večerja z raz-
nimi jedili, kakor je pač v navadi s po-

Sovražnik poslušaj
Pazite, kaj govorite

gaška Slatina, Slatina Radenci, Rimske Toplice, Dobrna, Bohinsko jezero, Gozd — Martuljek, Laško, Kranjska gora.

Vsi ostali kraji spadajo v drugo skupino.

Člen 3.

1. Minimalne mezde znašajo na uro:

	Kraji I. skupine		Kraji II. skupine
	Podjetja I. kategorije	Podjetja II. kategorije	Podjetja I. kategorije
Kvalificirano pomožno osebje	3.75	3.25	3.—
Nekvalificirano pomožno osebje	3.—	2.50	2.50

2. Za osebje, ki dobiva plačo mesečno, se določi mesečna plača s 25 dnevnimi plačami.

3. Pri preračunavanju službenih prejemkov v naravi se zaračunava:

a) v podjetjih I. kategorije vrednost hrane z din 12.— in vrednost stanovanja z din 3.— na dan;

b) v podjetjih II. kategorije vrednost hrane z din 10.— in vrednost stanovanja z din 2.— na dan;

Osebje, ki ima pri podjetju dogovorjeno hrano, ima pravico na hrano za vse dni v mesecu. Delodajalec, ki ne daje svojemu pomožnemu osebju hrane za vse dni v mesecu, mora izplačati odškodnino za nepodeljeno hrano v denarju.

Člen 4.

1. Lastniki gostinskih podjetij, v katerih je uvedena obvezna nagrada za postrežnino v smislu čl. 5. uredbe o pomožnem osebju v gostinskih obratih, in lastniki kavarn morajo zaposlenemu kvalificiranemu osebju poleg hrane mesto minimalne mezde iz čl. 3. te odredbe izplačevati pavšal din 250.— mesečno.

2. V podjetjih, kjer je uvedena ta obvezna nagrada za postrežnino, se izplača ta pavšal, ako dohodek iz obvezne postrežnine ne presega din 1000.— mesečno. Ako pa znaša dohodek iz obvezne postrežnine nad din 1000.— pa do din 1250.— mesečno, se izplača pavšal le v tisti višini, da dosežeta obvezna postrežnina in pavšal skupaj din 1250.—. Lastniki kavarn, v katerih ni uvedena obvezna postrežnina, pa morajo plačati pavšal v višini dinarjev 250.— mesečno.

3. Lastniki gostinskih podjetij, v katerih ni uvedena obvezna postrežnina, smejo na račun neobvezne postrežnine odtegniti 25% v čl. 3. te odredbe določene minimalne mezde, a to le tistemu osebju, ki dobiva neobvezno postrežnino.

4. V podjetjih, kjer so že pred uveljavljanjem te odredbe obstajale za pomožno osebje višji pavšali, ostanejo ti tudi za bodoče neokrnjeni.

b) V prvo kategorijo podjetij spadajo: hoteli, restavracije, kavarne in penziji.

Vsa ostala gostinska podjetja iz § 76. zakona o obratih spadajo v drugo kategorijo.

Člen 5.

S to uredbo predpisane minimalne mezde ne veljajo:

1. Za kvalificirano in nekvalificirano pomožno osebje, zaposleno v podjetjih II. kategorije v krajih druge skupine;

2. za kvalificirano in nekvalificirano pomožno osebje, ki prevzame obratovanje na račun proti odškodnini od iztočene pijače, prodanih jedil itd;

3. za kvalificirano pomožno osebje, ki izvršuje obratovanje kot poslovodja;

4. za tiste plačilne natakacije in upravitelje hotela, katerih službeno razmerje je urejeno s posebno pogodbo.

Člen 6.

Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine«.

Kraljevska banska uprava dravske banovine

V Ljubljani, dne 4. maja 1940.

Ban: Dr. Natlačen s. r.

Kdo nadzoruje izvrševanje uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije ter uredbe o kontroli cen?

Po novi dne 25. aprila objavljeni uredbi so dolžni vsi organi sreskih načelstev, državnih krajevnih policijskih oblastev, orožništva, finančne kontrole, trošarinskih uradov in tržnega nadzorstva nadzorovati izvrševanje predpisov uredbe o pobijanju draginje in brezve-

Pazite! Preskrbite si cenik jedil, pijač in prenočišč, ki mora biti vidno v lokalu odnosno v sobah za prenočišča izobešen. Pazite!

cenejša so bila vina: briško, rebulja in cebedin, bokal po 14 krajc.; slabše vipavsko, beli ali črni istran po 12 krajc., staro dobro dolensko vino po 10 krajcarjev; slabejši cviček po 8 krajcarjev, nov dober dolenc po 9 krajc., nov slabejši cviček po 7 krajc., pivo po 4 krajc. Oblasti so nastavljele najvišje cene za pijačo in prehrano s posebnimi ceniki zato, ker so nekateri gostilničarji samovoljno določali previsoke cene za vino in jedi.

V starih časih so zelo strogo postopali s pijanci, ki niso smeli ostajati v gostilnah in igrati. Mestni magistrat v Ljubljani je leta 1564. odredil, da so morale biti vse gostilne ob devetih zvečer zaprte; enako tudi ob nedeljah in praznikih med službo božjo. Niti tujemu gostu, ki bi prišel ob takem času v gostilno, se ni smelo postreči. Se strožje odredbe mestnih oblasti so bile takrat, kadar je razsajala kuga. Mestni magistrat sicer ni odvil pravice točnja, toda gosti in pivci se niso smeli muditi v gostilniških prostorih ter niso smeli posedati v krčmah, vinotočih in kletih. V takih časih se gostilne niso smele odpirati zjutraj pred deveto uro ter so se morale zapirati zvečer ob osmih. Dokler je trajala kuga, niso smeli ljubljanski gostilničarji točiti vina v okolici, prepovedan pa je bil vinotoč

tudi v predmestjih, zlasti na Poljanah. Leta 1599. je posebno hudo razsajala kuga v takimenovanem Sentjanževem predmestju, t. j. bil gornji del današnje sv. Petra ceste do Vidovdanske ceste. Da se ne bi ta strašna morilka širila še naprej, je dala mestna občina to predmestje zagraditi z visoko leseno ograjo. Toda komaj so bile lesene planke postavljene, so jih na mah podrli razkačeni prebivalci iz ograjenega predmestja, ker so se smatrali za ponižane in razžaljene. Eden glavnih hujšakačev je bil gostilničar Miha Ostanek, ki jih je poprej počeno napojil, da so se dovolj opogumili. Magistratna oblast je njega in pet njegovih sokrivcev kaznovala z zaporom in z denarno globo deset tolarjev. Ko se je bližala leta 1713. Ljubljani kužna bolezen, je zabranil ljubljanski vicedom vsakršne veselice in zabave. Gostilničarji nikakor niso smeli točiti vino ali pivo po večernem bobnanju. Tudi se v tem nevarnem času ljudje niso smeli zbirati v ljubljanskih gostilnah in kavnarnah. Takšen je bil strah oblasti in prebivalstva pred kugo.

Ko je ljubljanski mestni magistrat leta 1754. odprl nujno potrebno prisilno delavnico, ga je morila seveda skrb, kako bi jo vzdrževal. Poleg drugih se je spomnil tudi gostilničarjev in kavarnejev, katere je pritisnil k vzdrževanju

Člen 7.

Uredbe o pobijanju draginje

se glasi:

1. V hotelih, restavracijah, kavnarnah, javnih kuhinjah in ostalih gostinskih obratih se označujejo cene jedi in pijači v jedilnem listu po običajnem načinu.

2. V hotelih in ostalih gostinskih obratih, ki oddajajo sobe, mora biti nabit v vsaki sobi njen cenovnik. Iz cenovnika mora biti razvidno tudi, od katere ure pa do katere ure se označena cena računa in koliko je najmanj časa za odpoved. V označeno ceno se računa tudi nagrada za postrežbo, kar se mora v cenovniku izrecno navesti.

Kdor se pregreši zoper predpise tega člena, se kaznuje z zaporom do 30 dni in v denarju do 5000 din.

stne špekulacije in uredbe o kontroli cen. Ti organi morajo prijavljati vse osebe, ki se pregrešijo zoper predpise teh uredb sreskemu načelstvu.

Navedena uredba grozi naštetim oblastvenim organom z disciplinsko preiskavo, če vedoma ne podajo prijave zoper osebo, ki se je pregrešila zoper predpise teh uredb. Prijavo poda lahko tudi vsak zasebnik in so vse prijave oproščene kolekovanja.

Uredba določa tudi nagrado za prijavnike, ki se izplača po izrečeni pravomočni osebi po sledečem ključu.

Če znaša kazen do 500 din 20%, če znaša kazen od 500 do 5000 din 15%, če znaša kazen nad 5000 din pa 10%.

Povišanje davščin po uredbi o državnih in banovinskih cestnih skladih

Z dne 11. maja 1940. so stopile v veljavo nove davščine, ki se plačujejo v državni in banovinski cestni sklad.

Tako znašajo letne davščine: na potniške automobile (motorna vozila z najmanj 4 kolesi in z največ 6 sedeži) skupaj s cestnim prispevkom: taksiji 200 din, zasebni 400 din, zasebni, ki se sočasno rabijo kot taksiji 700 din, na motocikle 50 din, na motocikle s prikolico in na tricikle 75 din. Za navadne vozove, ki so namenjeni in tudi redno rabijo za prevoz lastnikov ali za prevoz sirovin in blaga za trgovin-

ska, industrijska in druga podjetja: z vzmetmi in polvzmetmi 50 din, brez vzmeti 40 din, z dvema kolesoma (z vzmetmi ali brez njih) 20 din.

Te davščine se pobirajo za tekoče leto naprej s takso iz tar. post. 100 ob registraciji prevoznih sredstev pr. policijskem oblastvu.

Navadni vozovi (z vzmetmi ali brez njih), ki so namenjeni in tudi redno rabijo za potrebe selskega gospodarstva niso zavezani plačilu te davščine. Če pa so navadni vozovi namenjeni za potrebe selskega gospodarstva uporabljajo redno tudi za prevoz tovorov radi zaslužka se plačujejo gori navedene davščine poleg prispevka za prekomerno ukoriščenje cest.

Kot dohodek banovinskega cestnega sklada se smatra tudi davščina na bicikle, ki znaša 10 din.

Prepoved krošnjarstva

Ban dravske banovine je prepovedal vsako trgovanje s kakršnimkoli blagom po ulicah ter s hojo iz kraja v kraj in od hiše do hiše, kakor tudi izvrševanje: 1. stekloreškega vstevši tudi oknarskega dela; 2. brusaškega dela; 3. kositrarskega (kotličarskega) dela; 4. dežnikarskega in sončnikarskega dela; 5. lončeveškega dela in popravljanje posode; 6. fotografskega dela, ki se opravlja na način takzv. brzega slikanja; 7. popravljanje predmetov domače hišne delavnosti, ki ga izvršuje proizvajalec teh predmetov (ko jih prodaja) in ki se izvršujejo na podstavi dovolil izdanih po tem pravilniku v sledečih srezih: Ljubljana, Kočevje, Logatec, Škofja Loka, Radovljica, Kranj, Kamnik, Gornji grad, Slovenjgradec, Dravograd, Maribor levi breg, Maribor desni breg, Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota, Lendava, in mesta Ljubljana, Maribor in Ptuj.

Prepoved je vstopila v veljavo dne 18. maja 1940.

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostilničarji pa, ki so imeli kegljišča, mesečno po pol goldinarja.

Kdaj so bili prvič obdavčeni ljubljanski gostilničarji in vinotoči? Valvasor omenja, da je bilo to leta 1582., ko je takratni davčni zakupnik deželnih stanov kranjskih Ivan Drumile meseca maja obhodil vse ljubljanske gostilne, vinotoče in kleti ter popisal vino, kar ga je bilo v kletih na pipi. Takrat so določili in uvedli tako imenovani »vinski davek«. V 17. stoletju je bilo več ljubljanskih gostilničarjev pod zaščito kranjskih deželnih stanov, od katerih so imeli to ugodnost, da so smeli uvažati po 40 tovorov vina (en tovor vina se je računalo približno 75 bokalov) na leto brez trošarine (Zapfenmass). Na koncu 18. stoletja so težila ljubljanske gostilničarje poleg že omenjenih še nastopna davčna bremena: cesarska carina, deželna in mestna carina, vinski davek,

pravilne delavnice. Kavararji so morali plačevati za biljard in druge igre po 1 goldinar davka na mesec, tisti gostil

Enotne in maksimalne cene mesa v vsej banovini

Ban dravske banovine je izdal odločbo na osnovi uredbe o kontroli cen v pogledu enotnih in maksimalnih cen mesa v vsej banovini, ter določil:

1. a) za 1 kg govedine prvovrstne kakovosti, ki se kot taka označi z žigom pri mesnem ogledu, do 14 din sprednji in do 16 din zadnji del z do 25% priklado kosti, pljučne pečenke brez kosti do 22 din, pljuč in jezika do 16 din, ledvic do 14 din, jeter do 12 din, možganov, srca in vampov do 10 din ter loja do 7 din;

b) za 1 kg govedine drugovrstne kakovosti do 12 din sprednji in do 14 din zadnji del z do 25% priklado kosti, pljučne pečenke brez kosti do 20 din, ostalega mesa pa po cenah, kakor so določene pod a);

c) za 1 kg teletine do 14 din sprednji in do 16 din zadnji del z do 30% priklado kosti, teletine brez kosti do 24 din, jeter do 22 din in ostalega drobovja do 15 din;

č) za 1 kg svinjine do 16 din sprednji in do 18 din zadnji del, slanina in sala do 10 din, masti do 22 din, ledvic, srca in možganov do 18 din, jeter do 14 din in pljuč do 10 din.

2. V točki 1 označene cene veljajo za področja mestnih občin Ljubljana, Celje, Maribor in Ptuj ter naslednjih občin: Št. Vid nad Ljubljano, Polje, Ježica, Dobrova, Vrhnika, Škofjaloka Staraloka, Kranj, Tržič, Radovljica, Lesce, Koroška Bela, Jesenice, Dovje-Mojstrana, Kranjska gora, Bled, Bohinjska Bistrica, Brezje, Kamnik, Domžale, Litija, Zagorje ob Savi, Laško, Trbovlje, Hrastnik, Žalec, Teharje, Slovenjgradec, Šoštanj, Slovenske Konjice, Vitanje, Šmarje pri Jelšah, Kamnica, Studenci, Radvanje, Pobrežje, Košaki, Slovenska Bistrica, Sv. Lenart v Slov. gorici, Novo mesto in Kočevje.

3. V ostalih krajih banovine se morajo računati za 1 din pri 1 kg nižje cene od onih, ki so navedene v točki 1. V Ljubljani se smejo računati za 1 kg višje cene od onih, ki so navedene pod točko 1. č)

4. Prekrški te odločbe se kaznujejo po čl. 8. uredbe o kontroli cen.

Skupščina Državne zveze v Banjaluki

Letošnja skupščina Državne zveze gostinskih združenj kraljevine Jugoslavije se je vršila dne 10. maja v Banjaluki, kateri je prisostvovalo okrog 100 delegatov, ki so zastopali naše gostinstvo izvzemši ono iz področja banovine Hrvatske. Na skupščini je bil navzoč tudi podban g. Cvetković, ki vrši dolžnosti bana za vrbasko banovino z vsemi načelniki, nadalje finančni direktor, poštni direktor in ostale ugledne osebnosti, kar je dalo skupščini poseben povdarek.

Sporod skupščine je bil običajen in bi se gotovo tudi v redu izvršil, če ne bi ponovno nastopili delegati iz beograjskega združenja, kateri so ob vsaki priliki povdarjali, da mora biti predsednik te zveze eden izmed njihovih članov. Ker pa se skupščina ni pustila terorizirati je prišlo do precej razburljivih prizorov, kjer je moral posredovati celo predstavnik oblasti. V sled užitosti so nato beograjski delegati zapustili skupščino, nakar se je ista končala v miru in soglasju.

Ponovno je izvoljen za predsednika zveze g. Vladan Bogdanović, hotelir iz Skoplja, ki je vsakokrat dokazal z svojim nesebičnim delom, požrtvovanjem in sposobnostjo, da je dostojen te časti. Njegova izvolitev je bila obenem primeren odgovor na vse neosnovane izpade beograjskih delegatov.

Iz dravske banovine je bilo 17 udeležencev. Kakor smo čuli se namerava prihodnja skupščina v letu 1941. vršiti v Sarajevu. Po končani skupščini si je večina udeležencev ogledala v okolici se nahajajoča kopališča, ki pa so šele v razvoju, dočim se je druga skupina napotila z avtobusi v Jajce. Združenju v Banjaluki se mora priznati, da je goste v resnici prijateljsko sprejelo.

Seja gostinskega odseka Zbornice TOI

Dne 7. junija je seja gostinskega odseka Zbornice TOI, 8. junija pa zbornična plenarna seja.

V kakšni oddaljenosti od cerkev, božjih hramov, molilnic, javnih šol, bolnic, sanatorijev, pokopališč itd. se smejo ustanavljati gostinski obrati?

Obrtni zakon ima v § 77. odst. 3. določilo, da se gostinski obrati ne smejo ustanavljati v taki bližini cerkev, božjih hramov, šol, bolnic, sanatorijev, pokopališč itd., da bi motili službe božje ali dela v teh ustanovah. Po tem zakonu ni torej »bližina« točno določena, pač pa govori o tem bolj jasno čl. 12. pravilnika o gostilnah, kavarinah in ostalih obratovalnicah z olkoholnimi pijačami z dne 28. novembra 1927. in ki je še danes v smislu § 427. odst. 2. toč. 1. v veljavi, v kolikor ne nasprotuje odredbam obrtnega zakona.

Čl. 12. tega pravilnika se glasi: Kraj za postavitev zgrad radi opravljanja enega izmed gostinskih obrtov mora ustrezati tem-le pogojem: a) oddaljen mora biti od šole, cerkve, bolnice itd. najmanj 120 m. To ne velja za mesta, trge in kraje strnjene tipa.

b) Biti ne sme v ulici, v kateri je prepovedano postavljati zgradbe za gostinske obrate.

c) Da se sme na tem kraju glede na policijske in sanitetne predpise dovoliti taka obratovalnica in da ne bo služila za ogražanje morale, javne varnosti ali za povzročanje izgrediv ali škodovala materialnim državnim koristim ali služila kot kraj pripraven za tihotapstvo.

č) Ta kraj mora biti v obč. po vseh okolnostih primeren za to vrsto gostinskih obratov.

Izvršbe proti civilnim osebam v vojaški službi odložene

Dne 14. maja 1940. je stopila v veljavo nova uredba o odložitvi izvršb proti osebam poklicanim v vojaško službo, dokler so v vojaški službi, kakor tudi 30 dni od odpusta iz te službe.

Prepovedana je ona izvršba, ki se nanaša na poplačilo denarnih terjatev opirajočo se na zasebno pravne naslove ali pa, da bi se izposlovala druga zavezančeva dejanja po §§ 307 in 308 zakona o izvršbi in zavarovanju ali za izpraznitev in predajo rabokupnih stvari.

Predno dovoli izvršilno oblastvo izvršbo mora po službeni dolžnosti ugotoviti, če ni morda oseba, zoper katero se vodi izvršba zavezanec v vojaški službi.

Prošnje, da naj se izda tako potrdilo in potrdila sama so oproščena vseh taks.

Ali je treba za začasno ali stalno nesposobnost osebe zahtevati oprostitve od vojaške službe?

Minister za vojsko in mornarico je odredil na predlog glavnega generalštaba, da za osebe, ki so začasno ali stalno nesposobne, ni treba zahtevati oprostitve, ker take osebe niso vojaški obvezniki in se zanje ne izdajajo rešitve o oprostitvi.

Ali so koncerti, plesi in podobne zabavne prireditve prepovedane?

Pojasnjujemo, da koncerti, plesi in podobne zabavne prireditve niso prepovedane po naredbi notranjega ministrstva o začasni prepovedi shodov in zborovanj.

OBROČNO ODPLAČEVANJE OBČINSKE TROŠARINE

Neka občina se je obrnila po pojasnilo, če morajo gostilničarji vlagati kolekovane prošnje na občinski odbor, da bi smeli odplačevati občinsko trošarino pri nastavitvi na pipo ali pa zadostuje, da dajo gostilničarji svojo prošnjo na zapisnik.

Občina je dobila nato potom glasila »Samouprava« sledeče pojasnilo: Predvsem je treba ločiti med državno in občinsko trošarino. Ugodnosti pri plačevanju državne trošarine dovoljuje, v kolikor to dopušča nova uredba o spremembi zakona o državni trošarini finančna direkcija, ugodnosti pri plačevanju občinske trošarine pa občina. Občinska uprava ima pravico odločiti le o morebitnem obročnem plačevanju občinske trošarine. Ker niso najbrže o tem poučeni niti gostilničarji, niti občine bi bilo dobro, če bi vse občine na krajevno običajen način javno razglasile,

Domača žganjarna in destilacija

„JELEN“

Velika zaloga vseh vrst pristnega domačega žganja, raznih likerjev, ruma, malinovca, vermoutha itd. na drobno in na debelo. - Dobro blago! - Nizke cene!

IVAN ZALETEL

Telefon števil. 710

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

da lahko gostilničarji, kadar nakupijo večje količine ali zaloge vina zaprosijo pristojno občino, da jim dovoli obročno plačevanje. Prošnjo je kolekovati z 10 din državnim kolkom, o njej pa odloča občinska uprava na svoji seji. Sklep se mora uradno sporočiti oddelku finančne kontrole, da ve, v kolikih obrokih in kdaj mora gostilničar plačati občinsko trošarino.

KAKO SE ZATROŠARINI VINO, KI SE DAJE V PROMET POD IMENOM »BISER« IN KATEREMU JE PRIDAN NA UMETEN NAČIN OGLJIKOV DVOKIS?

Vina, ki se dajejo v promet pod imenom »biser« se prodajajo za navadna vina le pod sledečimi pogoji:

1. da ne znaša pritisk dodanega ogljikovega dvokisa več, kakor 1—1½% atmosfere.

2. Da se daje v promet v steklenicah iz navadnega stekla, z navadnim zamaškom in brez kapice.

3. Da se pri otvaranju steklenic ne čuje pok in da se vino polagoma peni ter

4. da se ne uporablja pri proizvodnji teh vin nobeno sredstvo, ki po zakonu o vinu ne bi bilo dovoljeno za naravna vina.

SKUPNI PROMETNI DAVEK SE NE POBIRA OD ŽGANJA V JAKOSTI PREKO 40%.

Na prvi seji v finančnem ministristvu, kjer se je razpravljalo novi trošarinski pravilnik smo prosili g. fin. ministra, da se skupni prometni davek ne pobira pri žganju iz sadja in vina, ki ima več, kakor 40% jakosti. Na podlagi tega je bila izdana dne 30. marca 1940. od strani finančnega ministristva uredba št. 21.910-III s katero ne podleže žganje iz sadja in vina, četudi presega jakost 40% skupnemu prometnemu davku; temveč samo splošnemu prometnemu davku.

ALI JE DEPUTATNO IN MAŠNO VINO OPROŠČENO DRŽAVNE TROŠARINE?

Po pojasnilu finančnega ministristva mašno vino ni oproščeno državne trošarine.

Kar pa se tiče deputatnega vina je dalo isto ministristvo pod št. 18.452-III z dne 16. III. 1940. sledeče pojasnilo:

Po odredbi odst. 7. čl. 123. trošarinskega pravilnika se ne plača trošarina le od vnega vina, ki ga potrošijo delavci zaposleni pri obdelovanju zemljišča vinogradnika. Iz tega izhaja, da se mora vino potrošiti od delavcev ob priliki obdelovanja zemljišča. Delavci ne smejo nositi nezatrošarinjenega vina v kraj njihovega stalnega bivališča, zato se tudi deputatno vino ne more oprostiti trošarine.

POVIŠANJE POŠTNIH PRISTOJBIN

S 15. majem so stopile nove poštne pristojbine za tiskovine, poslovne papirje, blagovne vzorce, mešane pošiljke, poštne nakaznice, pakete in za nujno dostavo.

PODALJŠANJE ROKA ZA NABAVO TEKOČINSKIH MERIC — TUDI STEKLENE MERICE DOVOLJENE

Ministrstvo trgovine in industrije, osrednja uprava za mere in dragocene kovine v Beogradu je s svojim rešenjem z dne 23. marca 1940. št. 1259 spreminilo Pravilnik o številu in vrsti meril in priprav za merjenje, katera morajo imeti gostilničarske obrti v toliko, da isti stopi v veljavo dne 1. januarja 1941 in da lahko nabavijo vsled pomanjkanja pločevine tudi steklene tekočinske mere (cemente), katere so izdelane in žigosane po predpisih. ji Loki.

Mlad, pošten in strokovno izvežban zakonski par z nekaj kapitala lahko dobi v najem dobro idočo gostilno nasproti kolodvoru v bližini večjega mesta na Gorenjskem. Ponudbe na upravo.

Uredba o zatemnitvi

Ban dravske banovine je izdal uredbu o zatemnitvi, katere namen je onemogočiti sovražnim letalom orijentacijo pri poletih nad našim ozemljem. Zatemnitev je treba izvajati tako, da se javno in zasebno življenje, kakor tudi gospodarstvo in promet ne prekinijo ter da se razvijajo kolikor mogoče nemoteno.

Zatemnitev se nanaša na kraje, zgradbe, naprave in vozila. Odredbo za zatemnitev izda za območje banovine ban, za posamezne upravne okolišče sreski načelniki in starešine državnih krajevnih političnih oblasti. Če se oblastvena odredba ne izda pravočasno, veljajo predpisi o zatemnitvi tudi brez odredbe. Ko se razglasi mobilno in vojno stanje, ima zatemnitev trajen značaj in traja vsak dan od sončnega zahoda do vzhoda.

Med zatemnitvijo je dopustna potrebna razsvetljava prostorov, preprečiti pa se mora vsako izstopanje direktnih svetlobnih žarkov v prosto, ker bi bili vidni opazovalcu iz zraka. Električni tok ne sme biti ukinjen. Vso razsvetljavo v notranjosti objektov, kakor tudi na prostem pa je treba zatemniti tako, da izstopajoča svetloba iz daljave 500 m ni več vidna. Svetila se morajo zatemniti tudi v onih prostorih, ki morajo biti razsvetljeni za

Koliko gostilničarjev gre na letni dopust in odmor?

1 do 2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

Radenski zdravilni vrelec

tistega z rdečimi srci, našo najboljšo prirodno mineralno vodo

Zdravje in užitek!

radi varnosti prehoda in ki se le prehodno uporabljajo, kakor n. pr. veže, stopnišča, hodniki, kleti, shrambe itd.

Reklamna razsvetljava se med zatemnitvijo ukine. Da pa se občinstvu olajša orijentacija in da je mogoče najti zaželjene lokale, je treba namestiti napise slabe svetilne jakosti.

Uporaba ročnih in žepnih svetilk in prižiganje vžgalic na odprtih prostorih ni dopustno.

V stanovanjskih prostorih, uradih, šolah, delavnicah, trgovskih in podobnih obratih, bolnicah, gostinskih obratih, zabaviščih itd. je treba izvesti zatemnitev tako s cestne, kakor tudi z dvoriščne strani na svetlobnih odprtinah tistih prostorov, v katerih je potrebna nezmanjšana normalna razsvetljava.

Pri zastiranju je potrebno posebno paziti na steklene stene in posebno še na vrata, ki vodijo iz lokalov neposredno na odprte prostore n. pr. na ulico. V takem primeru je treba v lokalu postaviti pred izhod svetlobno zatvornico, ki onemogoča izstopanje svetlobe iz normalnega razsvetljenega lokala na prosto, kadar izstopajo osebe skozi vrata.

Prijateljem dobre vinske kapljice!

Ako ljubite dobro kapljico in želite imeti nemoten užitek, pridajte vinu približno tretjino Rogaške slatine »Tempel«. Okus bo popolnejši in — — —

Rogaška slatina ima se to prijetno lastnost, da prepreči neprijetne posledice kakor glavobol, zgago, želodčno kislino itd.

**Vzemite torej k vinu v e d n o
Rogaško slatino »TEMPEL«!**

Rogaška Slatina

Torki in petki so brezmesni dnevi - Poraba mesa zaklanih prašičkov v gostinskih obratih dovoljena le ob četrtkih in nedeljah

Ministrski svet je predpisal sledečo
u r e d b o

o varčevanju z živili.

Čl. 1.

Torki in petki se določajo v vsej državi za brezmesne dneve.

Ob torkih in petkih je prepovedana vsakršna prodaja presnega telečjega, govejega in svinjskega mesa.

Restavracije, javne kuhinje in drugi gostinski obrati ne smejo oddajati ob torkih in petkih jedila s telečjim, govejim in svinjskim mesom.

Čl. 2.

Prodaja zaklanih prašičkov in njih mesa kakor tudi poraba takega mesa v restavracijah, javnih kuhinjah in drugih gostinskih obratih je v vsej državi dovoljena samo ob četrtkih in nedeljah.

Čl. 3.

V vsej državi je prepovedano klanje telčkov, junčev in juncev pod 1 letom starosti.

Prav tako je prepovedano klanje brejih živali katerekoli vrste.

Čl. 4.

Minister za trgovino in industrijo in ban banovine Hrvatske predpišeta sporazumno z ministrom za kmetijstvo in

ministrom za socialno politiko in ljudsko zdravje določbe o mletju pšenične moke in omejitve vrst pšenične moke in kruha iz take moke, ki se smejo dajati v promet.

Čl. 5.

Kdor se pregreši zoper določbe te uredbe, se kaznuje z zaporom do 30 dni in denarno do 50.000 din.

Te kazni izreka občno upravno oblastvo prve stopnje.

Ta uredba je stopila v veljavo dne 17. maja t. l.

Borba proti špekulantom

Ministrski svet je predpisal uredbo glasom katere lahko pošljejo splošne upravne I. stopne oblasti na prisilno bivanje v drug kraj proizvajalce, posrednike in prodajalce če:

1. dvigajo cene živilom in ostalemu blagu čez meje, katere dovoljujejo odredbe uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije ter uredbe o nadzorstvu nad cenami,

2. če kupijo živila in drugo blago z namenom, da bi živila ali blago umaknili iz prometa in s tem dvignili njihovo ceno.

Prisilno bivanje ne more trajati dalje, kakor 6 mesecev, v ponovnem primeru pa ne več kot eno leto.

Splošne upravne I. stopne oblasti pa lahko pošljejo one osebe, ki so bile že enkrat pravomočno obsojene radi gori naznačenih dejanj poleg prisilnega bivanja tudi na prisilno delo in sicer tja, kamor jih bo oblast poslala.

Sklep o pošiljanju se mora takoj dostaviti sreskemu sodišču, ki je pristojno za kazenski postopek proti osebi, ki je poslana na prisilno bivanje. Ta odlok se smatra kot kazenska prijava.

Proti odločbi I. stopne oblasti je dovoljena pritožba na bansko upravo v roku 8 dni od dne sporočila.

Sresko sodišče pa, ki je pristojno za kazenski postopek proti osebi poslani na prisilno bivanje, bo izreklo najkasneje v roku 14 dni od predložene prijave razsodbo o kazenskem dejanju, zaradi katerega je bila ukazana pošiljanje na prisilno bivanje oziroma na prisilno bivanje in prisilno delo.

Pojasnilo kralj. banske uprave v pogledu prodaje in potrošnje mesa

Kralj. banska uprava je izdala okrožnico, v kateri pravi: Klanje živali ob brezmesnih dneh ni prepovedano, ampak samo prodaja. Ob dneh, ko je prepovedana prodaja treh vrst mesa (govejega, telečjega in svinjskega) ni prepovedana prodaja drugega mesa kot n. pr. drobnice perutnine itd., kakor tudi ne prekajenega in suhega svinjskega mesa.

Pod pojmom meso pa je razumeti tudi drobovje in vse ostale užitne dele govedine, teletine in svinjine.

Glede omejitve klanja telet velja prepoved samo za živali ženskega spola, ni pa omejitev za živali moškega spola. Ne smejo se torej klati junice, telice, ženski telčki.

Omejitev glede zaklanih prašičev se nanaša samo na mlade živali tkzv. odojke. Omejitev se torej ne nanaša na dorasle svinje glede katerih velja čl. 1. uredbe, da se ne sme meso prodajati v torki in petek.

Na intervencijo zvezne uprave potom Državne zveze pri ministristvu trgovine in industrije smo dobili poročilo, da se smejo v brezmesnih dnevih dajati vsi suhomesnati izdelki, kakor n. pr. šunka, salame, suhe klobase, slanina in razni užički proizvodi.

Kar pa se tiče prodaje vampov, ledvic, jeter, nog, glave itd. v brezmesnih dnevih v gostinskih obratih pa poudarja poročilo Državne zveze, da je rešenje za dovolitev prodaje naznačenega drobovja že sestavljeno in čaka le na podpis trgovskega ministra.

Zato priporočamo članstvu, da se čez nekaj dni informira pri pristojnih združenjih, v koliko je trgovinsko ministristvo dovolilo prodajo vampov, jeter, ledvic itd. v brezmesnih dnevih, dočim naj se do končne rešitve tega vprašanja točno držijo razpisa banske uprave.

**Ob zaključku lista smo
izvedeli, da je Ljubljanski
velesejem preložen!**

**Prava domača kapljica
ORIGINAL
FRUŠKOGORSKI BISER**
PRVOVRSTNA VINA V SODIH IN STEKLENIČAH
VELEKLETARSTVA

B. MOSER

Z E M U N - MOSEROVA 1
Zastopstvo v Ljubljani
M. C E S A R
LJUBLJANA VII - Gasilska 3 Tel. 2369
Zahtevajte cenik!

Najvišje cene kruha v Sloveniji

Ban dravske banovine je odredil te-le najvišje cene kruha:

- a) za 1 kg belega kruha iz pšenične moke št. 0 ali 0gg . do din 5/40
- b) za 1 kg polbelega kruha iz moke št. 4 do din 5—
- c) za 1 kg črnega kruha iz moke št. 5 in 6 do din 4/50.

Vse dosedaj izdane nasprotne odobritve cen kruha izgubijo veljavo.

Iz organizacij

Poročila občnih zborov priobčujemo po vrstnem redu in po razpoložljivosti prostora.

Združenje Mozirje. V gostilni gospe Kampjut Lucije se je vršil pod predsedstvom g. Goričar Marije dne 3. februarja redni občni zbor v Mozirju. Tega zborovanja se je udeležil tudi g. sreski načelnik in odposlanec zveze. G. predsednik se je takoj po pozdravu članov in navzočih odposlancev spomnil tudi umrlih članov in sicer gg. Kolenc Franca, Majerhold Antona ter Strnad Franca, katerim je članstvo v njihov spomin zaklicalo trikratni »Slava«. G. predsednik je nato poročal o delovanju zadruge ter o zavzemanjih združne uprave, da bi se ukinile težkoče pri gostilniškem poslovanju. Poročilo predsednika je bilo z odobravanjem vzeto na znanje. Obračun izkazuje pri dohodkih 5.971 din, pri izdatkih pa 4.569 din. Na predlog nadzornega odbora je bila soglasno podeljena razrešnica. Nato je povzel besedo zvezni odposlanec, ki je v lepem govoru očrtal trud zveze, kar so zborovalci z zadovoljstvom vzeli na znanje. K besedi pa se je priglasi tudi g. sreski načelnik, ki je pozdravil zborovalce, ter omenil, da je zelo vzradoščen, ko vidi, s kakšnim zanimanjem se udeležujejo gostilničarji njegovega okraja stanovskih zborovanj. Istočasno je tudi obljubil vso podporo od strani sreza. Apeliral je na zborovalce, da naj delajo roko v roki in naj prenašajo bremena z udanostjo in dobro voljo. G. predsednik Goričar se je g. sreskemu načel-

niku za njegove odkrite in podučne besede zahvalil ter ga prosil, da naj posreduje pri okrajnem cestnem odboru za čiščenje prometnih cest, kajti letos se je isti prav slabo zanimal za oranje snega s plugom. Nato so se obravnale še razne druge stanovske zadeve, nakar je g. predsednik Goričar zaključil občni zbor.

Združenje Tržič. V gostilni g. predsednika Kavčič Josipa se je dne 13. februarja t. l. v navzočnosti zveznega odposlanca vršila 29. redna letna skupščina združenja v Tržiču. Po pozdravnem nagovoru g. predsednika in po predsedniškem poročilu je g. tajnik Brodar omenil, da šteje združenje 51 članov in članic in da je v preteklem letu umrla prezgodnje smrti ga. Primožič Ida, kateri so v njen spomin zaklicali navzoči trikratni »Slava«. Združenje je v preteklem poslovnem letu priredilo kletarski tečaj, ki je bil silno dobro obiskan. Po tečaju so si tečajniki ogledali obširne vinske kleti na Pobrežjih. Lansko leto je združenje organiziralo ob priliki zvez. občnega zbora tudi izlet v Trst in Benetke. V letu 1939. je imela uprava štiri seje in tri članske sestanke, dočim je bila pisarna obložena z velikim pisarniškim delom. Največje zlo povzročajo v tem združenju razni šušmarji, kateri se preveč tolerirajo od strani obrtnega referenta pri sreskem načelstvu v Kranju. Istotako se šušmarstvo vrši v neomejenem obsegu na Golniku. Predsedniško in tajniško poročilo sta bili soglasno sprejeti, nakar se je obravnavalo blagajniško poročilo, ki izkazuje pri dohodkih s saldrom iz leta 1938. 12.077.75 din pri izdatkih 8.213 din. Na predlog g. Ankele se je podelila soglasna razrešnica. Proračun za leto 1940. izkazuje pri dohodkih 6.300 din, pri izdatkih 6.285 din ter so ga navzoči člani soglasno odobrili.

Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dosedanji predsednik g. Kavčič Josip, za podpredsednika g. Ankele Ivan, za odbornike pa gg.: Sušnik Fr., Brodar Franc, Babič Francka, Zaplotnik Franc, Elsner Ivanka, Primožič Franc, Košir Vinko, Poljane Franc, za njihove namestnike pa gg. Sajovic Janko, Jelenec Anton, Slibar Joško, Djor-

Pristna in priznana pitna
HALOŠKA VINA

priporoča cenjenim gostilničarjem
VINARSKA ZADRUGA V PTUJU

Pivovarna

Jos. Tscheligi v Mariboru

Koroška c. 2 - Telefon 2335

priporoča svoje izborni

**PIVO NAJBOLJŠE
KVALITETE**

Opozorilo gostilničarjem združenja Ptuj!

Sresko načelstvo v Ptuju je odobrilo nov cenik o jedilih in pijačah v gostinskih obratih, kateri mora biti izvešen na vidnem mestu v lokalu. Zglasite se v vaši zadružni pisarni, kjer dobite vsa potrebna pojasnila

djevič Mela, v nadzorni odbor gg.: Pri-možič Joško, Kuhar Ignac, Lončar Ivanka, namestnikom pa gg. Zupan Franc, Zagar Ana. Nato je podal zvezni odposlanec poročilo o delovanju zvezne uprave, nakar se je zaključil občni zbor.

Združenje Kozje. V gostilni ge. Friškovič Marije se je pod predsedstvom g. Andrej Kolarja vršil dne 15. februarja redni občni zbor. G. predsednik je pozdravil navzoče člane nakar je podal poročilo o umrlem g. Friškoviču, novi tajnik g. Sotošek Vilko, iz kate-rega posnemamo, da šteje združenje 69 članov in da je imela zadružna uprava precej posla z reševanjem številnih spisov in s pobiranjem šušmarstva. Poročilo se je soglasno odobrilo nakar se je začelo obravnavati blagajniško poročilo, ki izkazuje pri dohodkih 5.367 din, pri izdatkih pa 3.171 din. Na predlog g. Debeljaka Matije in g. Mačka se je podellila upravi razrešnica. Proračun pa izkazuje pri dohodkih 4.235 din, pri izdatkih pa 3.865 din, ter je bil isti soglasno sprejet. G. predsednik se je spomnil tudi smrti tajnika g. Friškoviča Ignaca ter je v čast njegovemu spominu prekinil zborovanje za pet minut. Po pozivu g. predsednika, da naj se člani malo agilneje udeležujejo zadružnega delovanja je bil redni občni zbor zaključen.

Združenje Cerknica. V prostorih predsednika g. Janka Mlakarja se je vršil na Rakeku dne 11. marca občni zbor združenja gostin. podjetij Cerknica—Rakek. Tega zborovanja se je udeležilo 37 članov, 9 je bilo upraviče-

no odsotnih. Navzoča sta bila tudi zbornični svetnik g. Ivan Škrj ter zvezni odposlanec. V predsedniškem poročilu je omenil g. predsednik, da se članstvo premalo zanima za svojo obrt, ker se ne briga za davčna vprašanja in tudi ne sodeluje pri preganjanju šušmarstva, kar so vzeli navzoči z zgražanjem na znanje. Blagajniško poročilo izkazuje 6.592.24 din dohodkov in 6.530.24 din izdatkov. Proračun pa 7.476 din dohodkov in istotoliko izdatkov. Na predlog upravnega odbora so dobili zvezno diplomu sledeči gg. člani: Mehle

Združenje v Ljubljani. V kolodvorski restavraciji v Ljubljani se je dne 15. marca 1940. vršil v navzočnosti 110 članov 49. redni občni zbor. Po pozdravu g. predsednika Dolničarja je sledilo njegovo obširno in temeljito poročilo, ki je zajelo vse važne dogodke preteklega leta. Z ozirom na njegova izvajanja se je oglašil k besedi obrtni referent mestnega poglavarstva g. dr. Brilej, ki je poročal o podeljevanju gostinskih obratov, o turizmu v kolikor se nanaša na mesto Ljubljana, dočim se je g. višji komisar Havec bavil z vprašanjem davščine na potrošnjo. Navzoči predsednik zveze g. Majcen Ciril je sporočil delo zvezne uprave in pa Zbornice TOI, ki sta v vsakem pogledu imeli pred očmi tudi interese ljubljanskega gostinstva. Iz tajniškega poročila posnemamo, da je imela uprava 12 rednih in 4 izredne seje in da so bile seje vedno sklepne. Združenje šteje 345 članov. Vseh uslužbencev je zaposlenih 910. Blagajniško poročilo izka-

zuje dohodkov 519.983.06 din in istotoliko izdatkov. Proračun predvideva pri dohodkih in izdatkih 324.297 din. Pri volitvah je bil izvoljen celokupni upravni odbor edino s to izjemo, da je na mesto odstopivšega g. Kolška stopil g. Mlakar Rudolf, v nadzorni odbor pa g. Turk Vladimir. Na koncu so se obravnavali še razni predlogi, nakar je bila skupščina zaključena.

Raznoterosti

— **Vzorčni velesejm v Ljubljani.** Od 1. do 10. junija se bo vršil kot 47. razstavna prireditev letošnji pomladanski velesejm. Kot posebne razstave so predvideni avtomobili in motorna kolesa, pohištvena in stanovanjska oprema, mala obrt, razstava o zaščiti pred napadi iz zraka, zobna tehnika, vsakdanja prehrana, domača obrt, turizem in moda.

— **Višina prodajne cene moke na debelo.** Urad za kontrolo cen pri ministrstvu za trgovino in industrijo je določil, da smejo vsa mlinska podjetja in trgovine z moko na debelo prodajati vse vrste moke razen moke št.

PETER STEPIC

(Lastnik Mirko Stepic)

Veletrgovina z vinom

Ljubljana VII. (Sp. Šiška)

Telefon 2171

se priporoča cenj. gostilničarjem s solidno postrežbo prvovrstnih vin

SPECIALNA TVRDKA

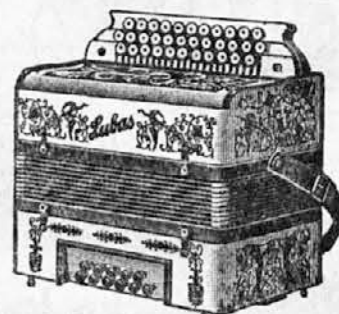
ZA HARMONIKE

IZDELOVANJE HARMONIK

JOSIP FLEISS

(Prej F. Lubas & sin)

LJUBLJANA, TYRŠEVA 36

P R I S T N A

LJUTOMERSKA VINA

kupujte le pri

Vinarski zadrugi Ljutomer

**DELNIŠKA
DRUŽBA
PIVOVARNE**

„UNION“ • LJUBLJANA

PRIPOROČA SVOJE IZBORNE IZDELKE:

**SVETLO IN ČRNO
UNION PIVO**

v sodih in steklenicah vsem cenj. gostom in gostilničarjem

Z odličnim spoštovanjem
Delniška družba pivovarne
„UNION“ • LJUBLJANA